

Judikatūras krājums

ĢENERĀLADVOKĀTA PEDRO KRUSA VILJALONA [*PEDRO CRUZ VILLALÓN*]
secinājumi,
sniegti 2013. gada 26. novembrī¹

Lieta C-314/12

**UPC Telekabel Wien GmbH
pret
Constantin Film Verleih GmbH
un
Wega Filmproduktionsgesellschaft mbH**

(Oberster Gerichtshof (Austrija) lūgums sniegt prejudiciālu nolēmumu)

Informācijas sabiedrība — Intelektuālā īpašuma tiesības — Direktīva 2001/29/EK — 8. panta 3. punkts — Pamattiesību hartas 16. pants — Pasākumi pret tīmekļa vietni, kurā smagi tiek pārkāptas autortiesības — Rikojums Internet Access Provider kā starpniekam, kura pakalpojumus trešā persona izmanto autortiesību pārkāpumam — Rikojums bloķēt tīmekļa vietni, kurā tiek pārkāptas autortiesības

1. Šī lieta sniedz Tiesai iespēju tālāk attīstīt tās judikatūru par autortiesību aizsardzību internetā². Līdz šim runa ir bijusi tikai par rīkojuma atbilstoši Direktīvas 2001/29/EK³ 8. panta 3. punktam saturu un izdošanas procedūru, bet tagad ir jānoskaidro arī, vai vispār var tikt izdots rīkojums pret interneta lietošanas dienestu (*internet sevice provider*, turpmāk tekstā – “*Provider*”), kas nodrošina piekļuvi internetam nevis vietnes uzturētājam, kas smagi pārkāpj autortiesības, bet gan tikai šai vietnei piekļūstošiem lietotājiem.

I – Atbilstošās tiesību normas

A – Savienības tiesības

2. Direktīvas 2001/29 preambulas 59. apsvēruma teksts ir šāds:

“Digitālajā vidē trešās personas jo īpaši var izmantot starpnieku pakalpojumus, lai veiktu nelikumīgas darbības. Daudzos gadījumos attiecīgie starpnieki ir izdevīgā stāvoklī un var pabeigt [izbeigt] attiecīgās nelikumīgās darbības. Tāpēc, neskarot citas pieejamās sankcijas un tiesiskās aizsardzības līdzekļus, tiesību subjektiem vajadzētu būt iespējai pieprasīt rīkojumu pret starpnieku, kas trešās personas uzdevumā pārkāpj tiesības, kuras attiecas uz aizsargātu darbu vai citu tiesību objektu tiklā. Šai iespējai vajadzētu būt pieejamai pat tad, ja uz starpnieka darbību neattiecas 5. pants. Nosacījumi un kārtība, kas attiecas uz minētajiem rīkojumiem, būtu jāparedz dalībvalstu tiesību aktos.”

1 — Oriģinālvaloda – vācu.

2 — 2012. gada 16. februāra spriedums lietā C-360/10 *Sabam* un 2011. gada 24. novembra spriedums lietā C-70/10 *Scarlet Extended* (Krājums, I-11959. lpp.).

3 — Eiropas Parlamenta un Padomes 2001. gada 22. maija Direktīva 2001/29/EK par dažu autortiesību un blakustiesību aspektu saskaņošanu informācijas sabiedrībā (OV L 167, 10. lpp.).

3. Direktīvas 2001/29 8. panta 3. punktā ir noteikts:

“Dalībvalstis nodrošina to, ka tiesību subjekti var pieprasīt rīkojumu pret starpniekiem, kuru pakalpojumus trešā persona izmanto, lai pārkāptu autortiesības vai blakustiesības.”

4. Direktīvas 2000/31/EK⁴ 15. pantā “Vispārēju pārraudzīšanas saistību neesamība” ir paredzēts:

“1. Dalībvalstis neuzliek vispārējas saistības pakalpojuma sniedzējiem, piedāvājot 12., 13. un 14. pantā minētos pakalpojumus, pārraudzīt informāciju, ko tie pārraida vai uzglabā, kā arī neuzliek pienākumu aktīvi meklēt faktus un apstākļus, kas norāda uz nelegālu darbību [prettiesiskām darbībām].

2. Dalībvalstis var paredzēt pienākumu informācijas sabiedrības pakalpojumu sniedzējiem nekavējoties informēt kompetentās valsts iestādes par iespējamām veiktajām nelegālajām [prettiesiskām] darbībām vai informāciju, ko sniedz pakalpojumu sniedzēju pakalpojumu saņēmēji, vai pienākumu kompetentajām iestādēm pēc to pieprasījuma darīt zināmu informāciju, kas ļauj noteikt tos pakalpojumu saņēmējus, ar kuriem pakalpojumu sniedzējiem ir [noslēgti] glabāšanas līgumi.”

5. Direktīvas 2004/48⁵ 3. pantā ir noteikts:

“1. Dalībvalstis paredz pasākumus, kārtību un [tiesību] aizsardzības līdzekļus, kas vajadzīgi, lai nodrošinātu šajā direktīvā paredzēto intelektuālā īpašuma tiesību piemērošanu. Šie pasākumi, kārtība un aizsardzības līdzekļi ir taisnīgi, nav nevajadzīgi sarežģīti vai dārgi un neietver nepamatotus termiņus vai kavēšanos.

2. Šie pasākumi, kārtība un aizsardzības līdzekļi ir arī efektīvi, proporcionāli un preventīvi, un tos piemēro tā, lai izvairītos no šķēršļu radīšanas likumīgai tirdzniecībai un nodrošinātu, ka tos neizmanto ļaunprātīgi.”

B – Valsts tiesības

6. Austrijas *Bundesgesetz über das Urheberrecht an Werken der Literatur und Kunst und über verwandte Schutzrechte* [Federālā likuma par literatūras un mākslas darbu autortiesībām un blakustiesībām] (turpmāk tekstā – “*UrhG*”)⁶ 81. pantā ir noteikts:

“1. Persona, kuras ekskluzīvās tiesības, kas piešķirtas ar šo likumu, ir pārkāptas vai kura paredz šādu pārkāpumu, var prasīt to izbeigt. Tiesvedību var uzsākt arī pret uzņēmuma īpašnieku, ja kāds no tā darbiniekiem vai pilnvarotajām personām uzņēmuma darbības laikā ir pieļāvis pārkāpumu vai tāds draud rasties; 81. panta 1.a punkts ir atbilstoši piemērojams.

1.a Ja persona, kas ir izdarījusi šādu pārkāpumu vai no kuras šāds pārkāpums draud, izmanto šajā nolūkā starpnieka pakalpojumus, tad arī tam var prasīt, lai viņš izbeidz darbības. Tomēr, ja tas atbilst nosacījumiem par atbildības izslēgšanu atbilstoši *ECG* 13.–17. pantam, prasība var tikt celta tikai pēc brīdinājuma.”

4 — Eiropas Parlamenta un Padomes 2000. gada 8. jūnija Direktīva 2000/31/EK par dažiem informācijas sabiedrības pakalpojumu tiesiskiem aspektiem, jo īpaši elektronisko tirdzniecību, iekšējā tirgū (Direktīva par elektronisko tirdzniecību) (OV L 178, 1. lpp.).

5 — Eiropas Parlamenta un Padomes 2004. gada 29. aprīļa Direktīva 2004/48/EK par intelektuālā īpašuma tiesību piemērošanu (OV L 157, 45. lpp.).

6 — *BGBL*. Nr. 111/1936.

7. Elektroniskās komercijas likuma (*ECG*)⁷ 13. pantā ir aplūkota pakalpojumu sniedzēju atbildības izslēgšana pārvadišanas gadījumā. 13. panta 1. punkts izteikts šādi:

“Pakalpojumu sniedzējs, kas lietotāja ievadīto informāciju pārraida saziņas tīklā vai ir starpnieks piekļuvei saziņas tīklam, nav atbildīgs par pārraidīto informāciju, ja tas

- 1) neierosina pārraidi;
- 2) neizvēlas pārraidītās informācijas saņēmēju;
- 3) nedz izvēlas, nedz pārveido pārraidīto informāciju”.

8. Izpildes noteikumu⁸ 355. panta 1. punktā ir noteikts:

“Izpilde pret personu, kam ir noteikts izbeigt kādu darbību vai pieciest kādu darbību, notiek tādējādi, ka pēc tam, kad izpildraksts kļūst izpildāms, par jebkuru pretdarbību pēc izpildes tiesas pieteikuma saskaņā ar piekrišanu izpildei tiek noteikts naudas sods. Par jebkuru turpmāku pretdarbību izpildes tiesai pēc pieteikuma ir jānosaka vēl viens naudas sods vai apcietinājums ar kopējo ilgumu līdz vienam gadam [..].”

II – Fakti un pamatlieta

9. Domēnā *kino.to* uzturētā tīmekļa vietne lietotājiem ļāva lielā apmērā skatīties ar autortiesībām aizsargātas filmas. Turklāt filmas varēja vai nu skatīties tiešsaistē, vai lejuplādēt. Pirmajā gadījumā notiek pagaidu reproducēšana uz mērķa ierīces, otrajā – paliekoša reproducēšana, parasti privātai lietošanai.

10. To filmu starpā, kas tika darītas publiski pieejamas vietnē, bija darbi, uz kuriem tiesības ir prasītājam pamatlietā *Constantin Film Verleih GmbH* un *Wega Filmproduktionsgesellschaft mbH* (turpmāk tekstā kopā – “prasītājas”). Prasītājas tam nav devušas piekrišanu.

11. *UPC Telekabel Wien GmbH* (turpmāk tekstā – “atbildētāja”) ir liels Austrijas *Provider*. Tai nav tiesisku attiecību ar vietnes *kino.to* uzturētājiem, un tā tiem nenodrošināja nedz piekļuvi internetam, nedz veica glabāšanu. Bet atbilstoši iesniedzējtiesas konstatētajam var gandrīz droši pieņemt, ka atsevišķi atbildētājas klienti izmantoja *kino.to* piedāvājumu.

12. Prasītājas, nevēroties tiesā, prasīja atbildētājai nobloķēt vietni *kino.to*. Pēc tam, kad tā neizpildīja lūgumu, prasītājas prasīja *Handelsgericht Wien* [Vīnes komercietībai] noteikt pagaidu noregulējumu attiecībā uz atbildētāju, ar kuru tiktu aizliegts ar tās starpniecību klientiem piekļūt vietnei *kino.to*, ja klientiem šajā vietnē pilnībā vai fragmentāri tiek sniegta pieeja noteiktām prasītāju filmām. Pamatprasība vēlāk tika konkretizēta ar pieteikumiem, kas tika apzīmēti kā “iespējamie prasījumi” un kas neierobežo pamatprasību, norādot noteiktus bloķēšanas pasākumu piemērus (domēna *DNS* bloķēšana, attiecīgās aktuālās vietnes IP adreses bloķēšana, kas tomēr ir iespējama tikai pēc tam, kad prasītājas par to būtu paziņojušas).

7 — *BGBL* Nr. 152/2001.

8 — *RGBl* Nr. 79/1896.

13. Prasītājas savu pieteikumu pamatoja ar *UrhG* 81. panta 1.a punktu un ar to, ka atbildētāja nodod tālāk nelikumīgi publiskotus darbus. Starpniecība piekļuvei esot jāaizliedz. Konkrēti pasākumi esot jāpārbauda tikai izpildes procesā. Atbildētāja savukārt argumentēja, ka tai nav nekādu attiecību ar vietnes *kino.to* uzturētājiem un ka tā sniedz piekļuvi internetam tikai tās klientiem, kas nerīkojas nelikumīgi. Turklāt vispārēja piekļuves vietnei bloķēšana neesot ne iespējama, ne arī saprātīga. Prasītie konkrētie pasākumi savukārt neesot samērīgi.

14. Ar 2011. gada 13. maija nolēmumu *Handelsgericht Wien* aizliedza atbildētājai sniegt piekļuvi saviem klientiem *kino.to*, ja tajā tiek publiskas prasītāju minētās filmas, it īpaši izslēdzot domēnu no DNS servera un bloķējot aktuālās, kā arī nākotnē atbildētājas konstatētās IP adreses. Šajā ziņā tā uzskatīja par pierādītu, ka šie abi pasākumi var tikt veikti bez īpašas piepūles, bet ļoti viegli var tikt apieti. Tomēr tā ir efektīvākā metode, lai kavētu piekļuvi. Nav pierādīts, ka *kino.to* savu IP adresi dala ar serveriem, kas piedāvā drošu saturu. Abas puses pārsūdzēja lēmumu.

15. 2011. gada jūnijā vietne *kino.to* izbeidza savu darbību pēc tam, kad Vācijas kriminālvajāšanas iestādes pret to uzturētājiem sāka izmeklēšanu.

16. *Oberlandesgericht Wien* [Vīnes apgabaltiesa] kā apelācijas tiesa ar 2011. gada 27. oktobra lēmumu grozīja pirmās instances tiesas rīkojumu, aizliedzot nodrošināt piekļuvi *kino.to*, bet nenosauca konkrētus veicamos pasākumus. Ar *UrhG* 81. panta 1.a punktu esot transponēts Direktīvas 2001/29 8. panta 3. punkts, un tas esot jāinterpretē saskaņā ar Savienības tiesībām Direktīvas 2001/29 preambulas 59. apsvēruma izpratnē. Atbildētāja esot sniegusi saviem klientiem iespēju piekļūt prettiesiski publiskotiem darbiem, un līdz ar to tā esot starpniecība likuma izpratnē neatkarīgi no tā, vai tās klienti paši nedarbojas nelikumīgi. Atbildētājai esot vispārīgi jāaizliedz iekļaušanās prasītāju intelektuālajā īpašumā, neminot noteiktus pasākumus. Ar rīkojumu tai tiek noteikts pienākums novērst konkrētu seku iestāšanos (proti, kavēt iekļaušanos intelektuālā īpašuma tiesībās). Līdzekļu izvēle šī rezultāta sasniegšanai ir atbildētājas ziņā, un tai ir jāizdara viss tai iespējama un saprātīgais. Tas, vai noteikts pasākums iekļaušanās novēršanai ir samērīgs, kā apgalvo atbildētāja, esot jāpārbauda tikai tā dēvētajā izpildes procesā, kurā tiek pārbaudīts, vai ir veikti visi saprātīgie pasākumi vai arī ir noticis rīkojuma pārkāpums.

17. Atbildētāja, vēloties panākt visu prasītāju prasījumu noraidīšanu, vērsās ar *Revision* [kasācijas] sūdzību pret šo lēmumu *Oberster Gerichtshof* [Augstākajā tiesā].

III – Lūgums sniegt prejudiciālu nolēmumu un tiesvedība Tiesā

18. *Oberster Gerichtshof* apturēja tiesvedību un Eiropas Savienības Tiesai uzdeva šādus jautājumus prejudiciāla nolēmuma sniegšanai:

- 1) Vai Direktīvas 2001/29 8. panta 3. punkts ir interpretējams tādējādi, ka persona, kura bez tiesību īpašnieka piekrišanas internetā publisko tiesību objektus (Direktīvas 2001/29 3. panta 2. punkts), izmanto to personu *Access-Provider* pakalpojumus, kuras piekļūst šiem tiesību objektiem?
- 2) Ja uz pirmo jautājumu atbilde ir noliedzoša, vai reproducēšana personiskai lietošanai (Direktīvas 2001/29 5. panta 2. punkta b) apakšpunkts) un īslaicīga un papildu reproducēšana (Direktīvas 2001/29 5. panta 1. punkts) ir pieļaujama tikai tad, ja reproducēšanas paraugs ir ticis likumīgi reproducēts, izplatīts vai padarīts publiski pieejams?
- 3) Ja uz pirmo vai otro jautājumu atbilde ir apstiprinoša un tādējādi pret lietotāja *Access-Provider* atbilstoši Direktīvas 2001/29 8. panta 3. punktam var tikt izdots tiesas rīkojums, vai ar Savienības tiesībām un īpaši saskaņā ar tām nepieciešamo lietas dalībnieku pamattiesību izvērtēšanu ir saderīgi *Access-Provider* vispārīgi (proti, neuzdodot veikt konkrētus pasākumus) aizliegt ļaut saviem klientiem piekļūt konkrētai interneta vietnei, ciktāl tajā tiek publiskota

informācija vienīgi vai lielākoties bez tiesību īpašnieku piekrišanas, ja *Access-Provider* var izvairīties no soda par pienākuma neizpildi, ja tas pierāda, ka jau ir veicis visus iespējamus pasākumus?

- 4) Ja uz trešo jautājumu atbilde ir noliedzoša, vai ar Savienības tiesībām un īpaši saskaņā ar tām nepieciešamo lietas dalībnieku pamattiesību izvērtēšanu ir saderīgi *Access-Provider* uzlikt pienākumu veikt noteiktus pasākumus, lai saviem klientiem apgrūtinātu piekļuvi interneta vietnei ar prettiesiski publiskotu saturu, ja šo pasākumu veikšanai nepieciešamas ievērojamas pūles, tomēr tos var viegli apiet arī bez īpašām tehnoloģijas zināšanām?

19. Prasītājas, atbildētāja, Itālijas Republika, Nīderlandes Karaliste, Austrijas Republika, Lielbritānijas un Ziemeļīrijas Apvienotā Karaliste un Komisija iesniedza rakstveida apsvērumus.

20. 2013. gada 20. jūnija tiesas sēdē apsvērumus izteica prasītājas, atbildētāja, Austrijas Republika un Komisija.

IV – Tiesiskais vērtējums

A – Apsvērumi un tehnoloģiskais pamatojums

21. Nav daudz tādu izgudrojumu, kas būtu izmainījuši mūsu paradumus un mediju izmantošanas veidu tik pamatīgi, kā to ir izdarījis internets. Tikls, kas mums pazīstamajā formā vēl nav 30 gadus vecs⁹, padara iespējamu saziņu un datu apmaiņu visā pasaulē. Jaunās saziņas formas īsā laikā ir kļuvušas mums tik pašsaprotamas, ka Apvienoto Nāciju Organizācijas speciālais ziņotājs uzskata, ka viedokļu brīvība attiecībā uz, izmantojot internetu, nodrošināto piekļuvi informācijai ir būtiska demokrātiskā sabiedrībā¹⁰.

22. Tomēr jaunās tehnoloģijas var tikt izmantotas arī ļaunprātīgi. Tas it īpaši attiecas uz autortiesību pārkāpumu internetā. Šajā ziņā reti ir runa par tik skaidriem gadījumiem kā šajā gadījumā. Pēc prasītāju sniegtajām ziņām vietnē *kino.to*, kuru katru dienu apmeklēja brīžiem vairāk nekā 4 miljoni lietotāju, vairāk nekā 130 000 filmu darbu bez tiesību īpašnieku piekrišanas tika piedāvāti straumēšanai vai lejupielādēšanai. Vietnes uzturētāji no sava piedāvājuma guva peļņu no reklāmas ieņēmumiem vairākus miljonus euro gadā līdz brīdim, kad vietne 2011. gada jūnijā varēja tikt slēgta informatora izraisītas Drēzdenes ģenerālprokuratūras izmeklēšanas rezultātā. Neviena no iesaistītajām personām vietnes saturu neuzskata par likumīgu; vēl jo vairāk – tās uzturētāji Vācijas Federatīvajā Republikā jau ir saukti pie kriminālatbildības par ar autortiesībām aizsargātu darbu neatļautu komercizmantošanu¹¹.

23. Tiesību īpašnieki iebilst pret šādām vietnēm, kurās nopietni tiek pārkāptas autortiesības. Tomēr to uzturētāji un *Provider*, kas tiem nodrošina piekļuvi internetam, bieži rīkojas ārzemēs ārpus Eiropas vai slēpj savu identitāti. Tiesību īpašnieki tādēļ mēģina panākt savu mērķi tādējādi, ka tie prasa noteikt pagaidu pasākumus pret *Provider*, lai tiem tiktu piespriests bloķēt tiesības pārkāpjošo piedāvājumu. Daudzās dalībvalstīs enerģiski notiek diskusijas par šādu bloķēšanas pasākumu pret *Provider* tiesisko pieņemamību¹².

9 — Par interneta vēsturi Naughton, J., *A Brief History of the Future*, Phoenix, Londona, 2. izdevums, 2000.

10 — 2011. gada 10. augusta *Report of the Special Rapporteur on the promotion and protection of the right to freedom of opinion and expression*, UN Doc. A/66/290, 87. punkts.

11 — Skat. 2012. gada 11. aprīļa spriedumu lietā *LG Leipzig*, 11 Kls 390 Js.

12 — Heidinger, R., *Die zivilrechtliche Inanspruchnahme von Access-Providern auf Sperre urheberrechtsverletzender Webseiten*, ÖBl, 2011, 153. lpp.; Maaßen, S. un Schoene, V., *Sperrungsverfügung gegen Access-Provider wegen Urheberrechtsverletzung?*, GRUR-Prax, 2011, 394. lpp.; Stadler, T., *Sperrungsverfügung gegen Access-Provider*, MMR, 2002, 343. lpp.; Kulk, S., *Filtering for copyright enforcement in Europe after the Sabam cases*, EIPR, 2012, 791. lpp.; Barrio Andrés, M., *Luces y sombras del procedimiento para el cierre de páginas web*, La Ley 48/2012, Castets-Renard, C., *Le renouveau de la responsabilité délictuelle des intermédiaires de l'internet*, Recueil Dalloz, 2012, 827. lpp.

24. Diskusiju sarežģī tas, ka *Provider* ir tehnoloģiski sarežģīti bloķēt vietnes¹³. Iesniedzējtiesa šajā ziņā it īpaši min iespēju bloķēt IP [adresi] un domēna izslēgšanu no *DNS* servera.

25. IP adreses ir skaitliskas adreses, kas ir piešķirtas ar interneta palīdzību tīklā saslēgtām iekārtām, lai padarītu iespējamu to savstarpējo saziņu¹⁴. Ja *Provider* bloķē adresi, bloķētās adreses pieprasījumus šī *Provider* dienesti vairs nenodod tālāk. Bet domēna izslēgšana no *DNS* (*Domain Name System*) servera attiecas uz domēna vārdu, ko lieto lietotāji neērto IP adresu vietā. *DNS* serveris, ko apkalpo katrs *Provider*, "iztulko" domēna vārdu IP adresēs. Ja domēns tiek izslēgts no servera, tulkošana tiek kavēta. Papildus abām šīm metodēm, lai bloķētu vietni, var arī visu *Provider* interneta satiksmi vadīt caur *Proxy* serveri un filtrēt. Visas šīs metodes tomēr ir apejamas¹⁵. Lietotāji tiesības pārkāpjošo vietni, pēc iesniedzējtiesas konstatējumiem, viegli var sasniegt arī bez tehnoloģiskām zināšanām. Tiesības pārkāpjošās vietnes uzturētāji var to darīt pieejamu arī ar citu adresi.

26. ES likumdevējs ar Direktīvu 2001/29 ir radījis īpašus noteikumus autortiesību aizsardzībai informācijas sabiedrībā. Direktīvā ir paredzēta gan autortiesību un reproducēšanas tiesību (2. pants), gan tiesību uz darbu izziņošanu un citu tiesību objektu publiskošanu (3. pants) un izplatīšanas tiesību (4. pants), kā arī izņēmumu un ierobežojumu (5. pants) harmonizēšana, kā arī tas, ka dalībvalstis, ja tiek pārkāptas direktīvā noteiktās tiesības un pienākumi, paredz atbilstošas sankcijas un tiesiskās aizsardzības līdzekļus, it īpaši arī iespēju tiesību īpašniekam prasīt tiesas rīkojumus pret starpniekiem, "kuru pakalpojumus trešā persona izmanto, lai pārkāptu autortiesības vai blakustiesības" (8. pants, it īpaši 8. panta 3. punkts). Arī Direktīvā 2004/48 dalībvalstīm ir noteikts pienākums paredzēt taisnīgus, efektīvus, samērīgus un preventīvus pasākumus intelektuālā īpašuma tiesību īstenošanai (3. pants), tostarp arī tiesas pagaidu rīkojumus (11. pants).

27. Vienlaikus likumdevējs tomēr ir reaģējis arī uz interneta infrastruktūras īpašo nozīmi un ar Direktīvas 2000/31 12.–15. pantu radījis noteikumus par starpnieku atbildību elektroniskajā komercdarbībā, ko neskar ne Direktīva 2001/29 saskaņā ar tās preambulas 16. apsvērumu, ne Direktīva 2004/48 atbilstoši tās 2. panta 3. punkta a) apakšpunktam. Neraugoties uz šo noteikumu, *Provider* praksē atkarībā no dalībvalsts ir jāievēro atšķirīgi nosacījumi, rīkojoties ar darbiem, par kuriem tiem ir zināms, ka tiek pārkāptas tiesības¹⁶.

28. Visbeidzot, vietnes bloķēšana ir iejaukšanās pamattiesībās un ir jāpārbauda no šāda viedokļa.

B – Pieņemamība

29. Pirmajā mirklī varētu rasties šaubas par šī lūguma sniegt prejudiciālu nolēmumu pieņemamību. Prasītājas pamatlietā patiesībā vēlas saņemt pagaidu rīkojumu, ar kuru atbildētājam tiktu aizliegts būt starpniecei piekļuvē konkrētai vietnei, kas nav pieejama jau kopš 2011. gada jūnija. Līdz ar to ir šaubas par tā vajadzību tiesību aizsardzībai.

13 — Rīkojuma par bloķēšanu tehnoloģiskā analīze ir jāveic iesniedzējtiesai. Skat. manus secinājumus lietā *Scarlet Extended* (2011. gada 24. novembra spriedums lietā C-70/10, Krājums, I-11959. lpp., 50. punkts). Tomēr interneta tehniskie rādītāji tieši ietekmē tā juridisko uzbūvi. Lessig, L., *Code, version 2.0*, Basic Books, Ņujorka, 2006.

14 — Tuvāk skat. ģenerāladvokātes J. Kokotes [J. Kokott] secinājumus lietā *Promusicae* (2008. gada 29. janvāra spriedums lietā C-275/06, Krājums, I-271. lpp., īpaši 30. un 31. punkts).

15 — Pirmās instances tiesas *Handelsgericht Wien* lēmumā izsmeltoši ir aprakstītas filtrēšanas metodes. Skat. arī Ofcom, "Site Blocking" to reduce online copyright infringement, 2010. gada 27. maijs.

16 — 2012. gada 11. janvāra COM(2011) 942, galīgā redakcija, 14. un 15. lpp.

30. Tomēr lūgums sniegt prejudiciālu nolēmumu ir pieņemams. Šajā ziņā ir jāatgādina, ka iesniedzējtiesa atbilstoši LESD 267. pantam var uzdot jautājumu par Savienības tiesību interpretāciju, ja tā lēmumu par to uzskata par vajadzīgu sava sprieduma taisīšanai. Atbilstoši pastāvīgajai Tiesas judikatūrai pamatā valsts tiesai, kas izskata lietu, ņemot vērā lietas īpatnības, ir jānovērtē lūguma sniegt prejudiciālu nolēmumu vajadzība un Tiesai uzdoto jautājumu nozīme¹⁷.

31. Tiesa novēršas no šī principa tikai tad, ja Savienības tiesību interpretācijai “acīmredzami”¹⁸ nav nozīmes izskatāmajā lietā, uzdotie jautājumi ir tīri hipotētiski¹⁹ vai izskatāmā lieta vispār ir radīta mākslīgi²⁰.

32. Kā norāda iesniedzējtiesa, tai tomēr savs spriedums ir jātaisa, pamatojoties uz faktiskajiem apstākļiem, kādi tie bija pirmās instances laikā, tātad brīdī, kad attiecīgā vietne vēl bija pieejama. Līdz ar to pastāv īsta lieta, kurā uzdotajam jautājumam, neapšaubāmi, ir nozīme.

C – Pirmais prejudiciālais jautājums

33. Iesniedzējtiesa vēlas zināt, vai Direktīvas 2001/29 8. panta 3. punkts ir jāinterpretē tādējādi, ka lietotāja, kas lieto Direktīvas 2001/29 3. panta 2. punkta noteikumus pārkāpjošu darbu, *Provider* var tikt uzskatīts par starpnieku, kura pakalpojumus izmanto persona, kas “pārkāpj” autortiesības.

34. Ja tas tā ir, rīkojums atbilstoši Direktīvas 2001/29 8. panta 3. punktam var tikt pieņemts arī pret interneta lietotāja *Provider*, nevis tikai pret personu, kas ir devusi pieeju pārkāpjošajai vietnei. Lai pamatotu šāda rīkojuma pret šo *Provider* pieņemamību, teorētiski ir iespējami divi argumentācijas veidi, kas ir pamatā abiem pirmajiem iesniedzējtiesas prejudiciālajiem jautājumiem. Pirmkārt, varētu tikt argumentēts, ka pirmā prejudiciālā jautājuma jēga ir tāda, ka ir pieļaujams rīkojums pret lietotāja *Provider*, jo runa ir par starpnieku, kura pakalpojumus tiesības pārkāpjošās vietnes uzturētāji izmanto autortiesību pārkāpumiem. Otrkārt, ņemot to vērā, iesniedzējtiesa uzdod otro prejudiciālo jautājumu, vai šāds rīkojums varētu tikt pamatots arī ar to, ka klienti, kas piekļūst tiesības pārkāpjošajai vietnei, paši rīkojas prettiesiski un līdz ar to *Provider* pakalpojumus tā klienti izmanto autortiesību pārkāpumiem, kas atkal ietilptu normas piemērošanas jomā..

35. Prasītājas, Itālija, Nīderlande, Apvienotā Karaliste un Komisija uzskata, ka persona, kas bez piekrišanas publisko internetā aizsargātu darbu, izmanto personas, kas lieto darbu, *Provider* pakalpojumus. Arī iesniedzējtiesa piekrīt šim uzskatam. Tikai atbildētāja pārstāv citu viedokli.

36. Arī es uzskatu, ka lietotāja *Provider* ir jāuzskata par starpnieku, kura pakalpojumus izmanto trešā persona, lai pārkāptu autortiesības. Tas izriet no normas teksta, sistēmas un jēgas, kā arī mērķa. Pirms es veicu tā analīzi, ir jāapraksta līdzšinējā judikatūra.

1) Līdzšinējā Tiesas judikatūra

37. Šī lieta nav pirmais gadījums, kad Tiesai ir jāanalizē tāda *Provider* kā starpnieka loma, kura “pakalpojumus trešā persona izmanto, lai pārkāptu autortiesības” Direktīvas 2001/29 8. panta 3. punkta izpratnē.

17 — 1978. gada 29. novembra spriedums lietā 83/78 *Redmond* (*Recueil*, 2347. lpp., 25. punkts) un 1995. gada 30. novembra spriedums lietā C-134/94 *Esso Española* (*Recueil*, I-4223. lpp., 9. punkts).

18 — 1981. gada 16. jūnija spriedums lietā 126/80 *Salonia* (*Recueil*, 1563. lpp., 6. punkts).

19 — 1992. gada 16. jūlija spriedums lietā C-83/91 *Meilicke* (*Recueil*, I-4871. lpp., 31.–34. punkts).

20 — 1980. gada 11. marta spriedums lietā 104/79 *Foglia* (*Recueil*, 745. lpp., 10. un 11. punkts).

38. Lietā *LSG-Gesellschaft* par blakustiesībām Tiesa atzina, ka “pieslēguma nodrošinātājs, kas lietotājiem nodrošina tikai interneta pieslēgumu, nepiedāvājot citus pakalpojumus, tostarp, piemēram, elektronisko pastu, lejuplādēšanu vai datnes koplietošanu, kā arī ne juridiski, ne faktiski nekontrolē izmantoto pakalpojumu, ir jāuzskata par “starpnieku” Direktīvas 2001/29 [...] 8. panta 3. punkta izpratnē”²¹.

39. Tiesa to pamatoja ar to, ka *Provider* nodrošina klientiem pakalpojumu, ko trešā persona var izmantot, lai pārkāptu autortiesības. Tas izriet arī no Direktīvas 2001/29 preambulas 59. apsvēruma, jo *Provider*, nodrošinot piekļuvi internetam, padara iespējamu tiesību pārkāpumu. Līdz ar to rezultāts izriet arī no direktīvas mērķa, proti, efektīvi aizsargāt autortiesības²². Atšķirībā no izskatāmās lietas šīs lietas priekšmets bija tā dēvētā “File-Sharing-Systeme”, kuras gadījumā *Provider* lietotāji arī paši piedāvāja internetā autortiesības pārkāpjošus darbus.

40. Direktīvas 2001/29 8. panta 3. punkta interpretācija, kāda lietā *LSG-Gesellschaft* ir izdarīta attiecībā uz blakustiesībām, ir apstiprināta spriedumā lietā *Scarlet Extended*. Turklāt tajā Tiesa konstatēja, ka atbilstoši Direktīvas 2001/29 8. panta 3. punktam un Direktīvas 2004/48 11. panta trešajam teikumam intelektuālā īpašuma tiesību īpašnieki var prasīt tiesas rīkojumus attiecībā uz starpniekiem, kā, piemēram *Provider*, kam ir ne tikai jāizbeidz izdarītais pārkāpums, bet arī jānovērš jauni pārkāpumi²³.

41. Arī sociālu tīklu platformu uzturētāji internetā atbilstoši Tiesas judikatūrai ietilpst starpnieka jēdzienā Direktīvas 2001/29 8. panta 3. punkta izpratnē²⁴.

42. Rezumējot no minētā var secināt, ka judikatūrā jau ir atzīts, ka *Provider* pamatā ir uzskatāmi par starpniekiem, “kuru pakalpojumus trešā persona izmanto, lai pārkāptu autortiesības” Direktīvas 2001/29 8. panta 3. punkta izpratnē un tādējādi – par normā minētā rīkojuma adresātiem. Līdz šim, kā pamatoti norāda iesniedzējtiesa, tomēr nav izskaidrots, vai Direktīvas 2001/29 8. panta 3. punktā ir paredzēts arī rīkojums pret *Provider*, ja tas piekļuvi internetam nav nodrošinājis pašam autortiesību pārkāpējam, bet gan tikai personai, kas izmanto tiesības pārkāpjošo piedāvājumu, vai tātad (kā formulēts normā) autortiesības pārkāpjošais piedāvātājs izmantojis lietotāja *Provider* pakalpojumus autortiesību pārkāpumam.

2) Normas interpretācija

a) Teksts

43. Atbildētāja uzskata, ka šāds *Provider* nav uzskatāms par rīkojuma adresātu atbilstoši Direktīvas 2001/29 8. panta 3. punktam, jo, tā kā tam nav līgumisku attiecību ar personu, kas pārkāpj autortiesības, tas nevar to ietekmēt un tiesību pārkāpums tiek izdarīts, darbu publiski darot pieejamu, bez tā iesaistīšanās. Līdz ar “trešā persona [nebūtu] izmantojusi [*Provider* pakalpojumus], lai pārkāptu autortiesības vai blakustiesības” Direktīvas 2001/29 8. panta 3. punkta izpratnē. Tik plaša izteikuma “izmanto” interpretācija galu galā ietvertu arī elektroenerģijas piegādātājus, pasta sūtījumu pakalpojumu sniedzējus un citus.

21 — Rīkojums lietā C-557/07 *LSG-Gesellschaft* (Krājums, I-1227. lpp., 46. punkts) par izpildījuma aizsardzības tiesību īstenošanu.

22 — Rīkojums lietā *LSG-Gesellschaft* par izpildījuma aizsardzības tiesību īstenošanu (minēts iepriekš 21. zemsvītras piezīmē, 43.–45. punkts).

23 — Spriedums lietā *Scarlet Extended* (minēts iepriekš 2. zemsvītras piezīmē, 30. un 31. punkts). Skat. arī 2011. gada 12. jūlija spriedumu lietā C-324/09 *L'Oréal* u.c. (Krājums, I-6011. lpp., 131. punkts).

24 — Spriedums lietā *Sabam* (minēts iepriekš 2. zemsvītras piezīmē, 28. punkts). Par Direktīvas 2004/48 11. panta trešo teikumu skat. spriedumu lietā *L'Oréal* u.c. (minēts iepriekš 23. zemsvītras piezīmē, 144. punkts).

44. Šis viedoklis nepārliecina. Kā jau vairākkārt ir atkārtots, atbilstoši 8. panta 3. punktam ir jābūt iespējai prasīt rīkojumu pret starpniekiem, “kuru pakalpojumus trešā persona izmanto, lai pārkāptu autortiesības”. Atbilstoši tam normā nav skaidri prasīts, lai pastāvētu līgumiskas attiecības starp starpnieku un personu, kas pārkāpj autortiesības²⁵.

45. Tomēr nav skaidrs, vai personas, kas iegūst tiesības pārkāpjošu informāciju, *Provider* pakalpojumus “izmanto” arī persona, kas šo informāciju ir publiskojusi un tādējādi pārkāpusi Direktīvas 2001/29 3. panta 2. punktu.

46. Par to iesniedzējtiesa un atbildētāja izsaka šaubas, jo Direktīvas 2001/29 3. pants jau esot izpildīts, tiklīdz autortiesības pārkāpjošās vietnes uzturētājs ir publiskojis to internetā ar *Provider* starpniecību.

47. Noteikti ir pareizi, ka vietne no brīža, kad to publisko vietnes uzturētāja *Provider*, Direktīvas 2001/29 3. panta 2. punkta izpratnē jau ir “publiskot[a] tā, lai sabiedrības locekļi tiem [tai] var piekļūt no pašu izvēlētas vietas pašu izvēlētā laikā”. Katrā ziņā šī piekļuve sabiedrības locekļiem tiek nodrošināta galvenokārt ar to pašu *Provider* starpniecību. Noteikts *Provider* gan varētu tikt izslēgts, un tādējādi vietne nekļūtu nepieejama, bet *Provider* kā kolektīvs ir vajadzīgs interneta lietotājiem, lai runātu par “publiskošanu” internetā²⁶. Iesniedzējtiesa šajā ziņā pareizi norāda, ka publiskošana notiek tikai tad, kad [vietne] kļūst pieejama interneta lietotājiem.

48. Tomēr tas nozīmē, ka atbilstoši normas tekstam tiesību pārkāpējs, izdarot autortiesību pārkāpumu, izmanto arī interneta lietotāja *Provider* pakalpojumus²⁷ neatkarīgi no tā, vai tiesību pārkāpējs pats atrodas līgumattiecībās ar *Provider*.

b) Kopsakars

49. Arī normas konteksts liecina par labu šādai interpretācijai.

50. Šajā ziņā vispirms ir jānorāda uz Direktīvas 2001/29 preambulas 59. apsvērumu, saskaņā ar kuru trešās personas “jo īpaši var izmantot starpnieku pakalpojumus, lai veiktu nelikumīgas darbības. Daudzos gadījumos attiecīgie starpnieki ir izdevīgā stāvoklī un var pabeigt attiecīgās nelikumīgās darbības. Tāpēc, neskarot citas pieejamās sankcijas un tiesiskās aizsardzības līdzekļus, tiesību subjektiem vajadzētu būt iespējai pieprasīt rīkojumu pret starpnieku, kas trešās personas uzdevumā pārkāpj tiesības, kuras attiecas uz aizsargātu darbu vai citu tiesību objektu tiklā”.

51. No šī apsvēruma kļūst skaidrs, ka Direktīvā 2001/29 starpnieki par labākajiem pasākumu adresātiem autortiesību pārkāpumu izbeigšanai tiek uzskatīti tādēļ, ka tie pārsūta datus “tiklā”. Teksts skaidri parāda, ka šajā ziņā nav runa tikai par pirmreizējo datu ievadišanu tiklā, bet arī par vēlāku pārsūtīšanu tiklā. Vēl skaidrāk tas ir izteikts direktīvas angļu un spāņu valodas redakcijās, proti, “who carries a third party’s infringement of a protected work [...] in a network” vai attiecīgi “que transmite por la red la infracción contra la obra [...] cometida por un tercero”. Bet tādējādi attiecīgā lietotāja *Provider* arī tiek ietverts starp iespējamiem rīkojuma adresātiem.

25 — Jānorāda, ka Komisija savā ziņojumā par Direktīvas 2004/48 piemērošanu konstatē, ka starpnieki, kam nav tiešu līgumisku attiecību vai tiešas saiknes ar tiesību pārkāpēju, ietilpst tās piemērošanas jomā. 2010. gada 22. decembra COM(2010) 779, galīgā redakcija, 6. lpp.

26 — Skat. arī manus secinājumus lietā *Football Dataco* u.c. (2012. gada 18. oktobra spriedums lietā C-173/11, 58. punkts) par publiskošanas jēdzienu saistībā ar “atkārtotas izmantošanas” jēdzienu Direktīvas 96/9/EK izpratnē.

27 — Tā arī *High Court of Justice, Chancery Division* 2011. gada 28. jūlija spriedumā lietā *Twentieth Century Fox* pret *British Telecommunications* [2011] EWHC 1981 (Ch), 113. punkts, ko apstiprinājusi *High Court of Justice, Chancery Division* 2013. gada 28. februāra spriedumā lietā *EMI Records* pret *British Sky Broadcasting*, [2013] EWHC 379 (Ch), 82. punkts.

52. Starpnieku atbildības noteikumi, kas tika noteikti Direktīvā 2000/31, principā neliedz izdot rīkojumu atbilstoši Direktīvas 2001/29 8. panta 3. punktam pret *Provider*. Šīs direktīvas 12. pants gan ietver īpašus noteikumus par starpnieku atbildību par tīru informācijas pārvadīšanu. Atbilstoši normas 3. punktam tā tomēr skaidri neskar iespēju, ka tiesa vai administratīva iestāde prasa pakalpojumu sniedzējam izbeigt tiesību pārkāpumu.

53. Iespēja izdot rīkojumu pret *Provider* ir paredzēta arī Direktīvā 2004/48, kuras 11. panta trešajā teikumā ir paredzēti arī rīkojumi pret starpniekiem, kuru pakalpojumus trešās personas izmanto, lai pārkāptu intelektuālā īpašuma tiesības.

54. Saskaņā ar to arī sistēmiska interpretācija norāda, ka Direktīvas 2001/29 8. panta 3. punkts ietver *Provider* kā iespējamus rīkojuma adresātus arī tad, ja tie nav tiesību pārkāpēja *Provider*, bet gan lietotāja, kas piekļūst autortiesības pārkāpjošajai vietnei, *Provider*.

c) Jēga un mērķis

55. Visbeidzot, arī normas jēga un mērķis liecina par tādu Direktīvas 2001/29 8. panta 3. punkta interpretāciju, saskaņā ar kuru tiesību pārkāpējs izmanto lietotāja *Provider* pakalpojumus.

56. Šāda interpretācija atbilst likumdevēja nodomam nodrošināt augstu autortiesību aizsardzības līmeni²⁸. Atbilstoši likumdevēja gribai, lai garantētu Eiropas kultūras jaunradi, ir vajadzīgs “stingrs un efektīvs” autortiesību aizsardzības regulējums²⁹.

57. Direktīvai 2001/29 šis augstais aizsardzības līmenis ir jānodrošina tieši, ņemot vērā informācijas sabiedrības izaicinājumus³⁰. Kā izriet no Direktīvas 2001/29 preambulas 59. apsvēruma, ievērojot tehnoloģijas attīstību, likumdevējs bieži uzskatīja informācijas starpniekus par vispiemērotākajiem, lai vērstos pret tiesības pārkāpjošu informāciju. Piemērs par vietni, ko ārzemēs ārpus Eiropas nodod “online” *Provider*, parāda, kādēļ likumdevējs uzskata, ka starpnieks atrodas izšķirīgā stāvoklī – šādā gadījumā vietne un tās uzturētāji bieži nav pieejami. Starpnieks paliek atbilstošs pieturas punkts.

58. Ir acīmredzami, ka starpnieks, kam nav līgumsaistību ar autortiesību pārkāpēju, nekādā gadījumā bez nosacījumiem nevar tikt padarīts par atbildīgu par tiesību pārkāpuma izbeigšanu. Saistībā ar maniem priekšlikumiem atbildēm uz trešo un ceturto prejudiciālo jautājumu sniegšu dažus paskaidrojumus par nosacījumiem, kas jāņem vērā šajā ziņā.

59. Līdz ar to uz pirmo prejudiciālo jautājumu ir jāatbild, ka Direktīvas 2001/29 8. panta 3. punkts ir jāinterpretē tādējādi, ka persona, kas bez tiesību īpašnieka piekrišanas publisko aizsargātus objektus internetā un tādējādi pārkāpj Direktīvas 2001/29 3. panta 2. punktā noteiktās tiesības, izmanto personas, kas lieto šos aizsargātus objektus, *Provider* pakalpojumus. Tā kā tādējādi es atbildu apstiprinoši uz pirmo prejudiciālo jautājumu, es uzreiz izteikšu savu viedokli par trešo prejudiciālo jautājumu.

D – Trešais prejudiciālais jautājums

60. Trešais prejudiciālais jautājums izceļas ar savu sarežģītību jau sava formulējuma dēļ. Tas aptver divus elementus. Iesniedzējtiesa vispirms vaicā, vai ar Savienības tiesībām, it īpaši ar pamattiesībām, ir saderīgs tas, ka *Provider* atbilstoši Direktīvas 2001/29 8. panta 3. punktam pavisam vispārīgi tiek aizliegts nodrošināt saviem klientiem piekļuvi noteiktām vietnēm, kurās vienīgi vai pārsvarā tiek

28 — Direktīvas 2001/29 preambulas 4. un 9. apsvērums.

29 — Direktīvas 2001/29 preambulas 11. apsvērums.

30 — Direktīvas 2001/29 1. panta 1. punkts.

publiskoti darbi bez tiesību īpašnieku piekrišanas. Iesniedzējtiesa apzīmē tā formulēto tiesas rīkojumu kā “pienākumu novērst konkrētu seku iestāšanos”, ar ko ir domāts, ka rīkojuma adresātam ir jānovērš noteiktu seku (proti, piekļūšanas vietai) iestāšanās, bet netiek noteikts, kādi pasākumi šajā ziņā ir jāveic rīkojuma adresātam³¹.

61. Tomēr šāds jautājums rodas, un tas ir jautājuma otrais elements, kas no procesuālo tiesību viedokļa ir īpaši ietērpts. Patiesībā *Provider* var izvairīties no soda “pienākuma novērst konkrētu seku iestāšanos” neievērošanas dēļ, pierādot, ka tas ir veicis visus saprātīgos pasākumus, lai to izpildītu. Šī elementa pamatā ir īpašais valsts tiesiskais regulējums par tāda rīkojuma izdošanu un izpildi, kādu šeit ir aprakstījusi iesniedzējtiesa.

62. Turpinājumā vispirms ir jāraksturo lietas dalībnieku nostāja, pēc tam – labākai izpratnei – īsi un vienkāršoti ir jānorāda uz valsts tiesisko regulējumu. Visbeidzot – sekos jautājuma tiesiskais vērtējums.

1) Lietas dalībnieku uzskati

63. Lietas dalībnieki ir izteikuši atšķirīgus viedokļus par prejudiciālo jautājumu.

64. Itālija, Nīderlande un Apvienotā Karaliste būtībā uzskata, ka valsts tiesu uzdevums ir pārbaudīt tiesas rīkojuma veidu konkrētajā gadījumā, ievērojot noteiktas prasības, it īpaši samērīguma un taisnīga samēra starp skartajām personām principus. Itālija un Nīderlande aplūko trešo un ceturto jautājumu kopā.

65. Prasītājas un Austrijas Republika uzskata, ka pienākums novērst konkrētu seku iestāšanos arī konkrētajā procesuālajā veidā esot saderīgs ar Savienības tiesībām. Prasītājas to pamato ar interesi, lai pastāvētu efektīvs tiesību aizsardzības līdzeklis pret autortiesību pārkāpumu, un judikatūras tehniski neitrālo pieeju. Process neesot apstrīdams, jo valsts tiesas, izdodot bloķēšanas rīkojumu, esot pārbaudījušas samērīgumu, t.i., jautājumu, vai strīdīgajā vietnē tiek tikai vai pārsvarā publiskoti darbi bez tiesību īpašnieku piekrišanas. *Provider* esot jāpacieš nenoteiktība attiecībā uz veicamajiem pasākumiem, jo tiesību pārkāpumi ir uzkrītoši un nolūks ir tehnoloģiska atvērtība. *Provider* pamatotās intereses esot ņemtas vērā izpildes procesā. Arī Austrija procesu efektīvai tiesību aizsardzībai smagu autortiesību pārkāpumu gadījumā uzskata par pieņemamu, jo vairāk tādēļ, ka *Provider* atrodoties labākā stāvoklī nekā tiesību īpašnieks, lai izvēlētos pareizos bloķēšanas pasākumus.

66. Atbildētāja un Komisija noliedz pienākuma novērst konkrētu seku iestāšanos pieņemamību aprakstītajā procesuālā tiesiskajā formā. Pēc atbildētājas domām, vispārīgs pienākums novērst konkrētu seku iestāšanos neatbilst judikatūrā par Direktīvas 2001/29 8. panta 3. punktu noteiktajām prasībām. *Provider* nav līgumisku attiecību ar tiesību pārkāpēju. Pienākums novērst konkrētu seku iestāšanos nepieļaujami uzliktu tam pienākumu vērtēt jautājumu, kādi bloķēšanas pasākumi ir pieļaujami, turklāt nepareizs vērtējums būtu saistīts ar atbildību attiecībā uz pienākumu novērst konkrētu seku iestāšanos vai attiecībā pret klientiem. Komisija apstāklī, ka valsts tiesa, nezinot par vajadzīgo pasākumu apmēru, nevar pārbaudīt samērīgumu, saskaņā samērīguma principa pārkāpumu. Iespēja piemērot sodus par pienākuma neizpildi nevarot aizstāt pareizu samērīguma pārbaudi, izdodot rīkojumu.

2) Austrijas tiesības

67. Iesniedzējtiesas uzdotā prejudiciālā jautājuma, it īpaši procesuālā ietērpa, labākai izpratnei, manuprāt, ir jāsniedz daži paskaidrojumi par Austrijas tiesībām³².

31 — Skat. Klicka, T. No: Angst, P. (izdev.), *Kommentar zur Exekutionsordnung*, Manzsche Verlags- und Universitätsbuchhandlung, Vine, 2. izdevums, 2008, § 355, 4. punkts.

32 — Valsts tiesību apraksts, ciktāl nekas cits nav paziņots, ir balstīts uz iesniedzējtiesas paskaidrojumiem un lietas dalībnieku norādēm, kas nav tam pretrunā.

68. Lai aizsargātu absolūtās tiesības, tādā tiesības, ko tiesīgā persona var prasīt ievērot jebkurai personai³³, Austrijas tiesībās principā ir paredzēta iespēja noteikt pienākumu novērst konkrētu seku iestāšanos. Atbilstoši atbildētāju apgalvojumiem šāds pienākums novērst konkrētu seku iestāšanos parasti tiek noteikts personām, kas tieši pārkāpj absolūtas tiesības. Tas uzliek adresātam pienākumu novērst, ka iestājas noteiktas sekas. Adresāts pats var izvēlēties, kādus līdzekļus izmantot, lai novērstu sekas. Pirms pienākuma novērst konkrētu seku iestāšanos noteikšanas netiek pārbaudīts, vai vispār ir iespējams pilnībā novērst sekas un vai ar tam vajadzīgajiem pasākumiem samērīgi tiek ievērotas iesaistīto personu pamattiesības³⁴.

69. Ja iestājas sekas, kas ir jānovērš (proti, šajā gadījumā – lietotājs piekļūst vietnei), ir pārkāpts pienākums novērst konkrētu seku iestāšanos un (izpildes procesā) var tikt prasīts noteikt sodu par pienākuma neizpildi pienākuma novērst konkrētu seku iestāšanos adresātam³⁵. Prasītājam kreditoram šajā ziņā saskaņā ar Austrijas Republikas apgalvojumiem ir pienākums pierādīt pārkāpuma esamību. Tikai tad izpildes procesā pienākuma novērst konkrētu seku iestāšanos adresāts var celt iebildumu par to, ka viņš ir veicis visus iedomājamus pasākumus, lai izpildītu pienākumu novērst konkrētu seku iestāšanos, un tādējādi novērst sodu par pienākuma neizpildi.

70. Pirmajā brīdī šķiet, ka labāk būtu atsevišķi pārbaudīt pienākuma novērst konkrētu seku iestāšanos un procesuālo īpatnību saderību ar Eiropas tiesībām. Tomēr šeit aplūkots pienākums novērst konkrētu seku iestāšanos pēc izpildes procesa piedāvā iespēju novērst sodu par pienākuma neizpildi. Šajā ziņā runa ir par mazāk bargu pasākumu (neraugoties uz to, ka procesuālās īpatnības ir noteiktas ļoti nelabvēlīgi *Provider*) nekā tikai pienākums novērst konkrētu seku iestāšanos. Nepievēršot uzmanību pārējām procesuālajām īpatnībām, turpinājumā es pārbaudīšu, kā to ir formulējusi arī iesniedzējtiesa, pienākuma novērst konkrētu seku iestāšanos kopā ar vēlākām novēršanas iespējām pieņemamību atbilstoši Eiropas tiesībām.

3) Juridiskais vērtējums

71. Manuprāt, pienākums novērst konkrētu seku iestāšanos, nenorādot uz veicamajiem pasākumiem, kas tiek noteikts *Provider*, kuram nav līgumsaistību ar tiesību pārkāpēju, neatbilst judikatūrā par Direktīvas 2001/29 8. panta 3. punktu noteiktajām prasībām. Tas, ka pastāv iespēja izvirzīt iespējamo pasākumu pienākuma izpildes neiespējamību vēlāk notiekošajā izpildes procesā, nepasargā šādu pienākumu novērst konkrētu seku iestāšanos no atzīšanas par pretēju Savienības tiesībām.

72. Principā nosacījumi un noteikumi rīkojumiem, kas dalībvalstīm ir jāparedz atbilstoši Direktīvas 2001/29 8. panta 3. punktam, tāpat kā izpildāmie nosacījumi un ievērojamā procedūra, tiek noteikti dalībvalstu tiesībās. Tas izriet no Direktīvas 2001/29 preambulas 59. apsvēruma un līdzīgā formā – no Direktīvas 2004/48 preambulas 23. apsvēruma³⁶.

33 — Austrijā pie tām pieder lietu tiesības, personas tiesības un tiesības uz nemateriālām lietām. Holzammer, R. un Roth, M., *Einführung in das Bürgerliche Recht mit IPR*, Springer, Vīne, 5. izdevums, 2000, 29. lpp.

34 — Prasītājas norādīja, ka tiesa, nosakot pienākumu novērst noteiktu seku iestāšanos, esot vismaz pārbaudījusi, vai bloķēšana var būt ietekmēt piekļuvi legālai informācijai. Šajā ziņā samērīgums tika pārbaudīts, jau lemjot par piekļuves bloķēšanu vai vairākos posmos, vai dubulti – arī izpildes procesā. Atbilstoši iesniedzējtiesas norādēm, kas ir svarīgas Tiesai, vismaz pasākumu, kas ir pieejami atbildētājam, lai izpildītu pienākumu novērst noteiktu seku iestāšanos, piemērotība un saprātīgums tomēr netiek pārbaudīti.

35 — Pienākuma novērst konkrētu seku iestāšanos izpilde notiek atbilstoši Izpildes noteikumu 355. pantam.

36 — Spriedumi lietā *Scarlet Extended* (minēts iepriekš 2. zemsvītras piezīmē, 32. punkts) un lietā *Sabam* (minēts iepriekš 2. zemsvītras piezīmē, 30. punkts). Tas pats attiecībā uz Direktīvas 2004/48 11. panta trešo teikumu spriedumā lietā *L'Oréal* u.c. (minēts iepriekš 23. zemsvītras piezīmē, 135. punkts). Skat. arī Direktīvas 2000/31 preambulas 45. apsvēruma, saskaņā ar kuru netiek aizskartas "tiesības izdot dažādu veidu rīkojumus" pret starpniekiem, it īpaši iespēja izdot rīkojumu izdzēst vai bloķēt piekļuvi prettiesiskai informācijai.

73. Tomēr dalībvalstis nevar pilnīgi brīvi noteikt rīkojumus. Gan pieņemot valsts tiesību normas, gan arī tās piemērojot valsts tiesās, atbilstoši judikatūrai ir jāievēro ierobežojumi, kas izriet no Direktīvām 2001/29 un 2004/48, kā arī no tiesību avotiem, uz kuriem veikta atsauce šajās direktīvās³⁷. Vienmēr ir jāievēro pamattiesības atbilstoši Eiropas Savienības Pamattiesību hartas (turpmāk tekstā – “Harta”) 51. panta 1. punktam, kā arī LES 6. pantam.

74. Turpinājumā es tuvāk aplūkošu trīs šīs dalībvalstu rīcības brīvības ierobežojumus un pārbaudīšu tos tādā secībā, kāda ir piemērota minētajā judikatūrā – direktīvas interpretācija tās mērķu, Direktīvas 2000/31 15. panta 1. punkta, kā arī pamattiesību efektīvas ievērošanas nolūkā. Šeit pārbaudāmais pasākums neatbilst pēdējiem.

a) Efektīva autortiesību aizsardzība

75. Vispirms ir jāņem vērā, ka Direktīva 2001/29 ir jāinterpretē tādējādi, lai varētu tikt sasniegts tās mērķis, proti, efektīva autortiesību aizsardzība (1. panta 1. punkts)³⁸. Tā atbilstoši 8. panta 1. punktam sankcijām ir jābūt “efektīvām, samērīgām un preventīvām”³⁹. Turklāt atbilstoši Direktīvas 2004/48 3. pantam pasākumiem, procesam un tiesiskās aizsardzības līdzekļiem intelektuālā īpašuma tiesību īstenošanai ir jābūt taisnīgiem, samērīgiem, preventīviem, tiem nav jābūt nevajadzīgi sarežģītiem vai dārgiem, tiem nav jāietver nepamatoti termiņi vai kavēšanās un tie jāpiemēro tā, lai izvairītos no šķēršļu radīšanas likumīgai tirdzniecībai un nodrošinātu, ka tos neizmanto ļaunprātīgi. No tā tostarp izriet, ka dalībvalstīm, kā Tiesa jau ir konstatējusi, ir ne tikai jāparedz pasākumi, ar ko tiek izbeigti jau izdarīti pārkāpumi, bet arī jānovērš jauni pārkāpumi⁴⁰.

76. No otras puses un kā jau norāda samērīguma un taisnīguma prasības, pasākumiem, kā Tiesa to, sākot no sprieduma lietā *Promusicae*, atkārtoti ir konstatējusi, ir jārada atbilstošs līdzsvars starp dažādām iesaistīto personu tiesībām un interesēm⁴¹.

b) Direktīvas 2000/31 15. panta 1. punkts

77. Vēl ir jāņem vērā Direktīvas 2000/31 15. panta 1. punkts, atbilstoši kuram dalībvalstis neuzliek vispārējas saistības pakalpojuma sniedzējiem pārraudzīt informāciju, ko tie pārraida vai uzglabā, kā arī neuzliek pienākumu aktīvi meklēt faktus un apstākļus, kas norāda uz prettiesiskām darbībām. Atbilstoši Direktīvas 2001/29 preambulas 16. apsvērumam un Direktīvas 2004/48 2. panta 3. punkta a) apakšpunktam (15. panta 1. punkts) minētās direktīvas neskar šo noteikumu⁴².

78. Šāds nepieļaujams pasākums būtu tad, ja tiesa būtu uzdevusi *Provider* aktīvi meklēt iespējamās pārkāpjošās lapas kopijas ar citiem domēnu nosaukumiem vai filtrēt visus tā tiklā pārraidītos datus, lai konstatētu konkrētu aizsargātu filmu darbu pārraidīšanu un bloķētu šādu pārraidi. Tomēr šajā lietā šāds pasākums netika veikts. Iesniedzējtiesai bija jālemj par konkrētu vietņu bloķēšanu. Tādējādi pasākums nav pretējs Direktīvas 2000/31 15. panta 1. punktam.

37 — Spriedumi lietā *Scarlet Extended* (minēts iepriekš 2. zemsvītras piezīmē, 33. punkts) un lietā *L'Oréal* u.c. (minēts iepriekš 23. zemsvītras piezīmē, 138. punkts).

38 — Rīkojums lietā *LSG-Gesellschaft* par izpildītāju tiesību īstenošanu (minēts iepriekš 21. zemsvītras piezīmē, 45. punkts) un spriedums lietā *L'Oréal* u.c. (minēts iepriekš 23. zemsvītras piezīmē, 136. punkts).

39 — Skat. direktīvas preambulas 58. apsvērumu.

40 — Spriedumi lietā *Sabam* (minēts iepriekš 2. zemsvītras piezīmē, 29. punkts), lietā *Scarlet Extended* (minēts iepriekš 2. zemsvītras piezīmē, 31. punkts) un lietā *L'Oréal* u.c. (minēts iepriekš 23. zemsvītras piezīmē, 144. punkts) attiecībā uz Direktīvas 2004/48 11. panta trešo teikumu.

41 — 2008. gada 29. janvāra spriedums lietā C-275/06 *Promusicae* (Krājums, I-271. lpp., 65.–70. punkts) un spriedums lietā *L'Oréal* u.c. (minēts iepriekš 23. zemsvītras piezīmē, 143. punkts).

42 — Spriedumi lietā *Sabam* (minēts iepriekš 2. zemsvītras piezīmē, 32. un 36.–38. punkts) un lietā *Scarlet Extended* (minēts iepriekš 2. zemsvītras piezīmē, 36. punkts).

c) Pamattiesības

79. Pasākums, kas ir jāpārbauda, tomēr ir pretējs pamattiesību prasībām, kas atbilstoši judikatūrai⁴³ attiecas uz rīkojumiem saskaņā ar Direktīvas 2001/29 8. panta 3. punktu. Šajā ziņā pasākums nav ne “taisnīgs”, ne “samērīgs” Direktīvas 2004/48 3. panta izpratnē.

80. Tagad atbilstoši LESD 6. panta 1. punktam Hartā noteiktās pamattiesības tiek garantētas ar tādu pašu spēku kā Līgumos noteiktās un tās ir saistošas dalībvalstīm, īstenojot Savienības tiesības. Dalībvalstīm saskaņā ar to, izdodot rīkojumus atbilstoši Direktīvas 2001/29 8. panta 3. punktam, ir jāievēro Hartā garantētās pamattiesības. Arī valsts tiesām ir jāievēro šīs tiesības⁴⁴.

81. Turklāt šajā lietā ir jāņem vērā arī, ka rīkojums atbilstoši Direktīvas 2001/29 8. panta 3. punktam ir paredzēts autortiesību aizsardzībai. Intelektuālā īpašuma aizsardzība pamattiesību līmenī tiek nodrošināta Hartas 17. panta 2. punktā⁴⁵. Atbilstoši Tiesas judikatūrai tiesības tomēr ir neierobežotas un to aizsardzība līdz ar to ir jānodrošina bez nosacījumiem. Drīzāk pamattiesības uz īpašumu, pie kurām pieder arī intelektuālais īpašums, ir jāizsver salīdzinājumā ar citām pamattiesībām, lai tādējādi, nosakot pasākumus autortiesību īpašnieku aizsardzībai, nodrošinātu atbilstošu līdzsvaru starp šo aizsardzību un personu, uz kurām attiecas šādi pasākumi, pamattiesību aizsardzību⁴⁶.

82. Savukārt, runājot par *Provider*, pret kuru tiek noteikts pasākums atbilstoši direktīvas 8. panta 3. punktam, vispirms ir jāpārbauda, vai nav vārda brīvības un informācijas brīvības ierobežojuma (Hartas 11. pants). Lietā gan runa ir par *Provider* klientu viedokļa paušanu un informāciju, tomēr *Provider* uz šīm pamattiesībām var atsaukties, pateicoties savam uzdevumam publiskot savu klientu viedokļu izpausmes un nodot tiem informāciju⁴⁷. Turklāt ir jākonstatē, ka bloķēšana tiešām attiecas uz pārkāpjošu materiālu un nepastāv risks, ka tiek bloķēta pieeja tiesiskam materiālam⁴⁸.

83. Tāpat arī atbilstoši judikatūrai īpaši ir jāņem vērā *Provider* darījumdarbības brīvība, kas tiek aizsargāta Hartas 16. pantā⁴⁹.

84. Turklāt atbilstoši judikatūrai ir jānodibina atbilstošs līdzsvars starp šo *Provider* tiesību aizsardzību un intelektuālā īpašuma tiesībām⁵⁰.

85. Par šādu līdzsvaru nevar būt runa pienākuma novērst konkrētu seku iestāšanos noteikšanas *Provider* gadījumā, nenorādot, kādi pasākumi ir jāveic.

86. Kā jau es sākumā pieminēju, runa ir par virkni pasākumu vietnes bloķēšanai, tātad, lai, iespējams, izpildītu pienākumu novērst konkrētu seku iestāšanos. Starp tiem ir izteikti sarežģītas metodes, kā, piemēram, interneta satiksmes novadīšana caur *Proxy* serveri, kā arī vieglāk īstenojami pasākumi. Pasākumi līdz ar to būtiski atšķiras attiecībā uz to, kādā mērā ar tiem notiek ieviešanas *Provider* pamattiesībās. Turklāt nav izslēgts, ka pilnīga pienākuma novērst konkrētu seku iestāšanos izpilde tīri praktiski nav iespējama.

43 — Spriedums lietā *Sabam* (minēts iepriekš 2. zemsvītras piezīmē, 39. punkts) un lietā *Scarlet Extended* (minēts iepriekš 2. zemsvītras piezīmē, 41. punkts).

44 — Skat. spriedumu lietā *Promusicae* (minēts iepriekš 41. zemsvītras piezīmē, 68. punkts).

45 — Skat. arī 2006. gada 12. septembra spriedumu lietā C-479/04 *Laserdisken* (Krājums, I-8089. lpp., 65. punkts).

46 — Spriedums lietā *Sabam* (minēts iepriekš 2. zemsvītras piezīmē, 41.–43. punkts) un lietā *Scarlet Extended* (minēts iepriekš 2. zemsvītras piezīmē, 43.–45. punkts).

47 — Skat. ECT 1999. gada 28. septembra spriedumu lietā *Öztürk* pret Turciju, Lēmums Nr. 22479/93, Krājums 1999-VI, 49. punkts.

48 — Par iespējamajiem bloķēšanas pasākuma izraisītajiem netiešajiem zaudējumiem skat. ECT 2012. gada 18. decembra spriedumu lietā *Yildirim* pret Turciju, sūdzība Nr. 3111/10.

49 — Spriedums lietā *Sabam* (minēts iepriekš 2. zemsvītras piezīmē, 44. punkts) un lietā *Scarlet Extended* (minēts iepriekš 2. zemsvītras piezīmē, 46. punkts). Par citām pamattiesībām, kas var attiekties uz bloķēšanas rīkojumiem, es norādu uz maniem secinājumiem lietā *Scarlet Extended* (2011. gada 24. novembra spriedums lietā C-70/10, Krājums, I-11959. lpp., 69.–86. punkts).

50 — Spriedums lietā *Sabam* (minēts iepriekš 2. zemsvītras piezīmē, 43. un 44. punkts) un lietā *Scarlet Extended* (minēts iepriekš 2. zemsvītras piezīmē, 45. un 46. punkts).

87. Taču, kā es jau esmu konstatējis, šajā lietā runa nav tikai par pienākumu novērst konkrētu seku iestāšanos, bet gan par pienākumu novērst konkrētu seku iestāšanos, kura gadījumā aizlieguma adresāts vēlākā izpildes procesā var iebilst, ka viņš ir veicis visus saprātīgos pasākumus, lai izpildītu pienākumu novērst konkrētu seku iestāšanos. Rodas jautājums, vai šī pienākuma novērst konkrētu seku iestāšanos adresāta vēlākas aizstāvības iespēja rada vajadzīgo līdzsvaru.

88. Tomēr tas tā nav. Jau loģiski spriežot, šāda vajadzīgā līdzsvara “atjaunošana” ir izslēdzama. Pamattiesību līdzsvars atbilstoši judikatūrai ir jāievēro, izdodot rīkojumu. To darot, tas šeit acīmredzot netiek ievērots, bet daudzi pamattiesību apsvērumi tiek pārbaudīti tikai vēlāk. Tas ir pretēji prasībai radīt līdzsvaru starp iesaistīto personu tiesībām atbilstoši Direktīvas 2001/29 8. panta 3. punktam.

89. Arī aplūkojot *Provider* stāvokli, kļūst skaidrs, ka ar šādu procesuālu iespēju netiek radīts pamattiesību līdzsvars. *Provider* ir jāpacies, ka pret viņu tiek pieņemts rīkojums, no kura neizriet, kādi pasākumi tam ir jāveic. Ja viņš atbilstoši savu klientu informācijas brīvības interesēm izlemj par labu mazāk intensīvam bloķēšanas pasākumam, viņam izpildes procedūrā var tikt piemērots sods par pienākuma neizpildi. Ja viņš izlemj par labu intensīvākam bloķēšanas pasākumam, pastāv konflikta ar klientiem risks. Norāde uz iespējamu aizstāvēšanās iespēju izpildes procesā neko negroza *Provider* dilemmā. Autors gan pamatoti var norādīt uz draudiem, ka vietnē smagi tiek pārkāptas tā tiesības. Tomēr tādā gadījumā kā aplūkots *Provider* nav saistību ar autortiesības pārkāpjošās vietnes uzturētājiem un tas pats nav pārkāpis autortiesības. Tiktāl pārbaudāmā pasākuma gadījumā nevar būt runa par atbilstošu līdzsvaru starp iesaistīto personu tiesībām.

90. Ņemot vērā visus šos apsvērumus, uz trešo jautājumu ir jāatbild, ka ar iesaistīto personu pamattiesību izsvēršanu, kas ir vajadzīga atbilstoši Direktīvas 2001/29 8. panta 3. punktam, nav savienojams tas, ka *Provider* vispārīgi un, neparedzot konkrētus pasākumus, tiek aizliegts nodrošināt saviem klientiem piekļuvi noteiktām, autortiesības pārkāpjošām vietnēm. Tas attiecas arī uz gadījumu, kad *Provider* soda par pienākuma neizpildi noteikšanu var novērst, pierādot, ka tas ir veicis visus saprātīgos pasākumus, lai izpildītu pienākumu.

E – Ceturtais prejudiciālais jautājums

91. Iesniedzējtiesa trešajā prejudiciālajā jautājumā aplūko vispārīga pienākuma novērst konkrētu seku iestāšanos pieņemamību, bet tās ceturtais jautājums attiecas uz konkrētiem bloķēšanas pasākumiem. Tā jautā, vai rīkojums par konkrētiem pasākumiem *Provider*, lai apgrūtinātu klientu piekļuvi vietnei, kurā tiek pretlikumīgi publiskoti darbi, iztur pamattiesību izvērtējumu, it īpaši, ja pasākumi prasa ievērojamu piepūli un turklāt tos bez īpašām tehnoloģiskām zināšanām viegli var apiet. Šajā ziņā iesniedzējtiesa vēlas tikai, lai tiktu noteiktas vadlīnijas konkrētu bloķēšanas pasākumu samērīguma noteikšanai, jo faktiskie apstākļi šajā ziņā vēl nav galīgi noskaidroti.

92. Tikai atbildētāja uzskata, ka arī konkrētu bloķēšanas pasākumu norīkošana minētajos apstākļos nav savienojama ar iesaistīto personu pamattiesībām. Itālijas Republika, Nīderlandes Karaliste, Austrijas Republika, Lielbritānijas un Ziemeļīrijas Apvienotā Karaliste un Komisija uzskata, ka šāds konkrēts bloķēšanas pasākums principā nav izslēdzams un sniedz daļēji detalizētas norādes par to, kādās vadlīnijas jāievēro valsts tiesām.

93. Arī es uzskatu, ka konkrēts bloķēšanas rīkojums norādītajos apstākļos ir iespējams.

94. Kā jau konstatēts, Tiesa ir noteikusi detalizētas prasības Direktīvas 2001/29 8. panta 3. punkta pārbaudei. Viena no prasībām, kas jāievēro valsts iestādēm un tiesām, ir tāda, ka tām ir jānodrošina atbilstošs līdzsvars starp intelektuālā īpašuma tiesību, kas ir autortiesību īpašniekam, aizsardzību un *Provider* pamattiesību aizstāvību. Pēdējais minētais atbilstoši iepriekš minētajam it īpaši var atsaukties uz tirgus dalībnieku darījumdarbības brīvību atbilstoši Hartas 16. pantam, kā arī uz vārda un informācijas brīvību (Hartas 11. pants). Atbilstoši pēdējai minētajai normai īpaši piekļuves bloķēšana

nevar attiekties uz aizsargātu informāciju. Iesniedzējtiesas jautājums attiecas uz *Provider* veicamo konkrēto bloķēšanas pasākumu izmaksām un iespēju apiet bloķējumus. Iesniedzējtiesa tādējādi skaidri tiecas uz samērīguma pārbaudi. Minētie apsvērumi, pārbaudot abas pamattiesības, ir nozīmīgi. Turklāt arī Direktīvas 2004/48 3. panta 2. punktā ir prasīts, ka tiesiskās aizsardzības līdzekļiem intelektuālā īpašuma tiesību aizsardzībai ir jābūt samērīgiem. Lai neatkārtotos, turpinājumā runāšu tikai par Hartas 16. pantu, jo iesniedzējtiesa nav uzdevusi jautājumus par uzskatu paušanu un informācijas brīvību.

95. Tiesa lietās *Scarlet Extended* un *Sabam* rīkojumu *Provider* ierīkot sarežģītu, dārgu, ilglaicīgu un tikai uz sava rēķina uzturētu filtru sistēmu datu uzraudzībai tiklā uzskatīja par kvalificētu *Provider* darījumdarbības brīvības ietekmēšanu⁵¹. Konkrēts bloķēšanas pasākums, kas ir saistīts ar izdevumiem, kuri nav nenozīmīgi, gan var būt mazāk intensīva ietekmēšana, bet tā mērķis un sekas ir tiesību ierobežošana, un tādējādi tā ir iejaukšanās tiesību⁵² aizsardzības jomā⁵³.

96. Atbilstoši Tiesas pastāvīgajai judikatūrai darījumdarbības brīvība tomēr netiek nodrošināta neierobežoti, – tā ir jāaplūko saistībā ar tās sabiedrisko uzdevumu un – arī ievērojot Hartas 16. panta tekstu – tā ir pakļauta valsts varas ietekmei; tas “vispārējās interesēs var radīt ierobežojumus ekonomiskās darbības īstenošanai”⁵⁴.

97. Šajā ziņā ir jāņem vērā Hartas 52. panta 1. punkta prasības, saskaņā ar kurām jāņem vērā tostarp likuma prasības un jāievēro samērīguma princips. Par likuma prasībām izsmeloši esmu izteicies jau manos secinājumos lietā *Scarlet Extended*⁵⁵. Ievērojot uzdotā jautājuma formulējumu, es uzskatu par atbilstošu manus paskaidrojumus šajā lietā attiecināt tikai uz samērīgumu.

98. Atbilstoši Tiesas pastāvīgajai judikatūrai ir jānodrošina, lai dalībvalstu samērīguma principa ievērošanas nodrošināšanai veiktie pasākumi “nepārsniegtu to, kas ir atbilstošs un nepieciešams, lai sasniegtu aplūkojamajā tiesiskajā regulējumā izvirzītos leģitīmos mērķus, ievērojot, ka gadījumā, ja paveras izvēles iespēja starp vairākiem atbilstošiem pasākumiem, ir jāizmanto pasākums, kas vismazāk traucē, un tā radītās negatīvās iezīmes nedrīkst būt nesamērīgas ar izvirzītajiem mērķiem”⁵⁶. Šajā lietā tas atbilst Hartas 52. panta 1. punkta regulējumam, atbilstoši kuram ierobežojumi ir vajadzīgi un tiem faktiski ir jāatbilst Savienības atzītajiem kopējo interešu mērķiem vai citu tiesību un brīvību aizsardzības prasībām.

51 — Spriedums lietā *Sabam* (minēts iepriekš 2. zemsvītras piezīmē, 46. punkts) un lietā *Scarlet Extended* (minēts iepriekš 2. zemsvītras piezīmē, 48. punkts).

52 — Skat. Hartas 52. panta 1. punktu, 1992. gada 28. oktobra spriedumu lietā C-219/91 *Ter Voort* (*Recueil*, I-5485. lpp., 37. punkts) un 1998. gada 28. aprīļa spriedumu lietā C-200/96 *Metronome Musik* (*Recueil*, I-1953. lpp., 28. punkts).

53 — Par Hartas 16. pantā noteikto tiesību piemērošanas jomu es izsmeloši esmu izteicies manos secinājumos lietā *Alemo-Herron* u.c. (2013. gada 18. jūlija spriedums lietā C-426/11, 48.-58. punkts). Skat. arī Oliver, P., “What Purpose Does Article 16 of the Charter Serve”. No: Bernitz, U. u.c. (izd.), *General Principles of EU Law and European Private Law*, Wolters Kluwer, Alfena, 2013, 281. lpp.; Jarass, H., *Die Gewährleistung der unternehmerischen Freiheit in der Grundrechtecharta*, EuGRZ, 2011, 360. lpp.

54 — 2013. gada 22. janvāra spriedums lietā C-283/11 *Sky Österreich* (45. un 46. punkts). Skat. arī 2004. gada 9. septembra spriedumu apvienotajās lietās C-184/02 un C-223/02 Spānija un Somija/Parlaments un Padome (Krājums, I-7789. lpp., 51. un 52. punkts) un 2012. gada 6. septembra spriedumu lietā C-544/10 *Deutsches Weintor* (54. punkts).

55 — Secinājumi lietā *Scarlet Extended* (minēti iepriekš 13. zemsvītras piezīmē).

56 — 2011. gada 21. jūlija spriedums lietā C-2/10 *Azienda Agro-Zootecnica Franchini* un *Eolica di Altamura* (Krājums, I-6561. lpp., 73. punkts), 2006. gada 15. jūnija spriedums lietā C-28/05 *Dokter* u.c. (Krājums, I-5431. lpp., 72. punkts) un 2004. gada 14. decembra spriedums lietā C-434/02 *Arnold André* (Krājums, I-11825. lpp., 45. punkts).

1) Piemērotība

99. Aplūkojamo rīkojumu mērķis aizsargāt autortiesības un tādējādi “citu tiesības” Hartas 52. panta 1. punkta izpratnē, bez šaubām, ir pieļaujams mērķis. Tomēr apšaubāmi ir tas, vai tie [rīkojumi] ir piemēroti mērķa sasniegšanai, tātad, vai tie veicina mērķa sasniegšanu⁵⁷. Šaubas par to ir balstītas uz to, ka bloķēšanas pasākumi atbilstoši iesniedzējtiesas konstatējumiem “var tikt viegli apieti bez īpašām tehniskām zināšanām”. Tā interneta lietotāji, no vienas puses, bez lielām grūtībām var apiet bloķēšanas pasākumu, bet autortiesības pārkāpjošās vietnes uzturētāji, no otras puses, var piedāvāt lapu identiskā formā ar citu IP adresi un citu domēna nosaukumu.

100. Tomēr, manuprāt, ar šiem apsvērumiem nepietiek, lai jebkuru konkrētu bloķēšanas pasākumu uzskatītu par nepiemērotu. Tas vispirms attiecas uz lietotāja apiešanas iespējām. Potenciāli daudzi lietotāji gan, iespējams, spēj apiet bloķējumu. No tā tomēr nekādā ziņā neizriet, ka ikviens no šiem lietotājiem tos arī apies. Lietotāji, kas vietnes bloķējuma dēļ uzzinātu par šīs lapas pretlikumību, noteikti varētu atteikties no piekļuves šai vietnei. Uzskatīt, ka katram lietotājam, neraugoties uz bloķējumu, ir vēlme iegūt piekļuvi vietnei, manuprāt, nozīmētu pieņemt, ka katram lietotājam ir vēlme veicināt tiesību pārkāpumu. Visbeidzot, jāatzīmē, ka lietotāju, kas spēj apiet bloķējumu, skaits gan nav mazs, bet tie nekādā ziņā nav visi lietotāji.

101. Arī iespēja, ka uzturētāji lapu piedāvās identiskā formā ar citu IP adresi un citu domēna nosaukumu, principā neizslēdz bloķēšanas pasākumu piemērotību. Vispirms – arī šeit lietotāji, kuru uzmanība ar bloķēšanas pasākumu ir pievērsta darbu pretlikumībai, var atteikties no lapas apmeklēšanas. Turklāt lietotājiem ir jāizmanto meklēšanas mašīnas, lai atrastu lapu. Atkārtotu bloķēšanas pasākumu gadījumā meklēšana ar meklēšanas mašīnām arī būs apgrūtināta.

102. Ņemot vērā minēto, rīkojums par bloķēšanu, norādot konkrētus pasākumus bloķēšanas veikšanai, nav pilnīgi nepiemērots, lai sasniegtu mērķi aizsargāt autora tiesības.

2) Vajadzība un samērīgums

103. Noteiktajam pasākumam ir jābūt arī vajadzīgam, t.i., tas nedrīkst pārsniegt to, kas ir vajadzīgs mērķa sasniegšanai⁵⁸, turklāt no vairākiem piemērotiem pasākumiem ir jāizvēlas vismazāk apgrūtinātais⁵⁹. Visbeidzot, pasākuma izraisītajām nelabvēlīgajām sekām ir jābūt samērīgām mērķim⁶⁰.

104. Valsts tiesas uzdevums ir pārbaudīt šīs prasības attiecībā uz konkrētajā gadījumā paredzētajiem pasākumiem. Ņemot vērā tiesu uzdevumu sadali Tiesas sadarbībā ar dalībvalstu tiesām un tā kā šajā lietā nav līdz galam noskaidroti fakti un trūkst ziņu, nav ne vajadzīgs, ne iespējams tagad veikt pilnīgu konkrēto pasākumu vajadzības un samērīguma pārbaudi. Šajā ziņā valsts tiesai var tikt sniegtas tikai dažas norādes. Turklāt tiktāl tās nekādā ziņā neaptvers visus izvērtējamus jautājumus. Valsts tiesai ir jāveic pilnīga visu konkrētā gadījuma attiecīgo apstākļu izvērtēšana.

105. Šajā ziņā vispirms ir jākonstatē, ka iespēja apiet noteiktu bloķēšanas rīkojumu principā neliedz jebkādu rīkojumu par bloķēšanu. Pamatojumu tam es jau norādīju punktā par piemērotību. Bloķēšanas pasākuma paredzamā rezultāta kvantitatīvais vērtējums ir jautājums, kas jāņem vērā vērtējumā.

57 — Jarass, H., *Charta der Grundrechte der Europäischen Union*, C.H. Beck, Minhene, 2. izd., 2013, 52. pants, 37. punkts.

58 — 2010. gada 20. aprīļa spriedums lietā C-265/08 *Federutility* u.c. (Krājums, I-3377. lpp., 36. punkts).

59 — 1998. gada 29. oktobra spriedums lietā C-375/96 *Zaninotto* (*Recueil*, I-6629. lpp., 63. punkts).

60 — Spriedums lietā *Zaninotto* (minēts iepriekš 59. zemsvītras piezīmē, 63. punkts).

106. Atbilstoši Tiesas judikatūrai ir jāņem vērā arī sarežģītība, izmaksas un pasākuma ilgums⁶¹. Turklāt ir jāievēro, ka ir ļoti iespējams, ka šis nebūs vienreizējs bloķēšanas pasākums pret atbildētāju. Drīzāk vērtējošajai tiesai ir jārēķinās ar to, ka var būt runa par testa gadījumu un nākotnē valsts tiesai būs jāizskata daudzi līdzīgi gadījumi pret katru *Provider*, līdz ar to iespējams tiks pieņemti daudzi līdzīgi rīkojumi par bloķēšanu. Ja konkrēts pasākums šajā ziņā, ievērojot tā sarežģītību, izmaksas un ilgumu, izrādās nesamērīgs, ir jāizsver, vai, tiesību īpašniekam daļēji vai pilnībā pārņemot izmaksas, var tikt radīts samērīgums.

107. Attiecībā uz prasītājam ir jāņem vērā, ka tiesību īpašnieks nedrīkst būt neaizsargāts pret vietnēm, kurās smagi tiek pārkāptas tā tiesības. No otras puses, tādā gadījumā kā šis tomēr ir jāņem vērā, ka *Provider* nav līgumisku attiecību ar vietnes, kurā tiek pārkāptas autortiesības, uzturētāju. Šo īpašo faktisko apstākļu dēļ *Provider* saukšana pie atbildības gan nav pilnīgi izslēgta, bet autoram tomēr vispirms, ciktāl tas ir iespējams, ir jāvēršas tieši pret pretlikumīgās vietnes uzturētāju vai tā *Provider*.

108. Visbeidzot, ir jāņem vērā, ka Hartas 16. pantā ir aizsargāta komercdarbība. Rīkojums par bloķēšanu šajā ziņā nekādā gadījumā nav samērīgs, ja tas apdraud *Provider* uzņēmējdarbību kā tādu, tātad komercdarbību, nodrošinot piekļuvi internetam. *Provider* šajā ziņā var atsaukties arī uz savas darbības sabiedrisko nozīmi, proti, kā es jau esmu konstatējis ievada apsvērumos, šodien interneta nodrošinātā piekļuve informācijai ir būtiska demokrātiskā sabiedrībā. Eiropas Cilvēktiesību tiesa (turpmāk tekstā – “ECT”) šajā ziņā ir atzinusi, ka salīdzinošo tiesību pētījums divdesmit Eiropadomes dalībvalstīs parāda, ka tiesības piekļūt internetam teorētiski ietilpst konstitucionālajā vārda un informācijas brīvības garantijā⁶². Pēc ECT uzskata internetam ir būtiska nozīme piekļuvei informācijai un tās izplatīšanai⁶³.

109. Ņemot vērā minēto, uz ceturto prejudiciālo jautājumu ir jāatbild, ka pret *Provider* atbilstoši Direktīvas 2001/29 8. panta 3. punktam noteiktais bloķēšanas pasākums attiecībā uz konkrētu interneta vietni principā nav nesamērīgs tikai tādēļ, ka tas prasa ievērojamu piepūli, bet var tikt viegli apiets bez īpašām tehnoloģiskām zināšanām. Valsts tiesu uzdevums konkrētajā gadījumā, ņemot vērā visus atbilstošos apstākļus, ir izsvērt iesaistīto personu pamattiesības un tādējādi nodrošināt atbilstošu šo pamattiesību līdzsvaru.

V – Secinājumi

110. Ņemot vērā iepriekš minētos apsvērumus, iesaku Tiesai uz *Oberster Gerichtshof* uzdotajiem jautājumiem atbildēt šādi:

- 1) Eiropas Parlamenta un Padomes 2001. gada 22. maija Direktīvas 2001/29/EK par dažu autortiesību un blakustiesību aspektu saskaņošanu informācijas sabiedrībā 8. panta 3. punkts ir jāinterpretē tādējādi, ka persona, kas bez tiesību īpašnieka piekrišanas publisko internetā aizsargājamus objektus un tādējādi pārkāpj Direktīvas 2001/29/3. panta 2. punktā noteiktās tiesības, izmanto tās personas, kas lieto šos aizsargātos objektus, *Provider* pakalpojumus;
- 2) ar iesaistīto personu interešu izsvēršanu, kas ir vajadzīga atbilstoši Direktīvas 2001/29 8. panta 3. punktam, nav saderīgs tas, ka *Provider* vispārīgi un, nenosakot konkrētus pasākumus, tiek aizliegts nodrošināt klientiem piekļuvi noteiktām, autortiesības pārkāpjošām vietnēm. Tas ir spēkā arī, ja *Provider* soda par pienākuma neizpildi piemērošanu var novērst, pierādot, ka tas ir veicis visus saprātīgos pasākumus, lai izpildītu pienākumu;

61 — Spriedumi lietā *Sabam* (minēts iepriekš 2. zemsvītras piezīmē, 46. punkts) un lietā *Scarlet Extended* (minēts iepriekš 2. zemsvītras piezīmē, 48. punkts).

62 — ECT 2012. gada 18. decembra spriedums lietā *Yildirim* pret Turciju, sūdzība Nr. 3111/10, 31. punkts.

63 — ECT 2012. gada 18. decembra spriedums lietā *Yildirim* pret Turciju, sūdzība Nr. 3111/10, 48. punkts; ECT 2009. gada 10. marta spriedums lietā *Times Newspapers Ltd.* pret Apvienoto Karalisti, sūdzības Nr. 3002/03 un Nr. 23676/03, 27. punkts.

- 3) konkrēts bloķēšanas pasākums, kas noteikts *Provider* atbilstoši Direktīvas 2001/29 8. panta 3. punktam, attiecībā uz konkrētu interneta vietni principā nav nesamērīgs tikai tādēļ, ka tas prasa ievērojamu piepūli, bet var tikt viegli apiets bez īpašām tehnoloģiskām zināšanām. Valsts tiesu uzdevums konkrētajā gadījumā, ņemot vērā attiecīgos apstākļus, ir izvērt iesaistīto personu pamattiesības un tādējādi nodrošināt atbilstošu šo pamattiesību līdzsvaru.